



D.E.U. br. 21 / 052

HRVATSKI SABOR

Odbor za informiranje,
informatizaciju i medije

KLASA: 022-03/22-01/122

URBROJ: 6521-22-22-

Zagreb, 19. listopada 2022.

ODBOR ZA EUROPSKE POSLOVE
Predsjednik Domagoj Hajduković

Predmet: Mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu (Akt o podacima) COM (2022) 68, D.E.U. br. 21/052

Odbor za informiranje, informatizaciju i medije raspravio je na 31. sjednici, održanoj 19. listopada 2022. godine Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu (Akt o podacima) COM (2022) 68, koje je Odboru za informiranje, informatizaciju i medije, sukladno članku 154. stavku 1. Poslovnika Hrvatskog sabora, dostavio Odbor za europske poslove, aktom od 21. rujna 2022. godine.

Stajalište Republike Hrvatske o ovom Prijedlogu uredbe usvojila je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske Zaključkom KLASA: 022-03/22-07/327, URBROJ: 50301-21/06-22-2 na sjednici održanoj 12. rujna 2022.

U uvodnom obrazloženju predstavnica Središnjeg državnog ureda za razvoj digitalnog društva istaknula je da se ovim zakonodavnim prijedlogom želi osigurati pravednost u digitalnom okruženju, potaknuti konkurentno tržište podataka, otvoriti mogućnosti za inovacije temeljene na podacima i učiniti podatke dostupnijima za sve. Cilj je postići razvoj novih, inovativnijih usluga i konkurentnijih cijena. Ovaj dokument, kao sastavni dio podatkovne strategije Europske komisije, imat će ključnu ulogu u digitalnoj transformaciji, a u skladu s digitalnim ciljevima za 2030. godinu. Akt o podacima nadopunjuje Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o europskom upravljanju podacima (Akt o upravljanju podacima). Dok Akt o upravljanju podacima stvara procese i strukture za olakšavanje dijeljenja podataka od strane tvrtki, pojedinaca i javnog sektora, Akt o podacima pojašnjava tko može stvoriti vrijednost iz podataka i pod kojim uvjetima. Specifični ciljevi Akta o podacima su: olakšati pristup i korištenje podataka potrošačima i poduzećima, uz istodobno očuvanje poticaja za ulaganje u načine stvaranja vrijednosti putem podataka, osigurati tijelima javnog sektora i institucijama EU-a, agencijama te drugim tijelima korištenje podataka u vlasništvu poduzeća, u određenim situacijama u kojima postoji potreba za istim, olakšati primjenu korištenja usluga računalstva u oblaku te osigurati razvoj standarda interoperabilnosti za ponovno korištenje podataka među sektorima.

Aktom o podacima otklonit će se prepreke za pristup podacima, kako za tijela privatnog tako i za tijela javnog sektora. Konkretnije, otklonit će se problemi nedostatka jasnoće u pogledu toga tko se može koristiti i pristupiti podacima generiranim na povezanim proizvodima (uređajima), neravnoteže u pregovaračkoj poziciji malih i srednjih poduzeća s jačim tržišnim igračima, ograničenog pristupa pravednim i pouzdanim uslugama u oblaku, te nedostaci međusektorske interoperabilnosti podataka u EU-u. Akt o podacima je horizontalan prijedlog koji predviđa osnovna pravila za sve sektore u dijelu koji se odnosi na pravo korištenja podataka. Neće se mijenjati postojeće zakonodavstvo već će buduće

zakonodavstvo biti usklađeno s njegovim horizontalnim odredbama, te će poslužiti kao podloga razvoju drugih inicijativa i prijedloga i to kao okvir za pristup i korištenje podataka, uzimajući u obzir sektorski specifične izazove. Većina država članica podržava prijedlog predmetnog Akta, ponajprije zbog toga jer su svjesne da je isti od iznimne važnosti za otključavanje industrijskih podataka koji su od neprocjenjive vrijednosti za tehnološki razvoj te u njima postoji ogroman potencijal za razvoj gospodarstva.

Republika Hrvatska prepoznaje važnost reguliranja područja podataka te podržava donošenje akta, te smatra da se koordiniranim djelovanjem Europske unije može više doprinijeti europskom gospodarstvu i europskom društvu nego u slučaju kad bi djelovanja poduzimale pojedine države članice pojedinačno. Republika Hrvatska smatra da Akt o podacima pruža dovoljnu fleksibilnost za dodatne nacionalne i sektorske mjere. Pristup podacima u privatnom vlasništvu i njihova uporaba jedno je od važnijih pitanja i za službenu statistiku, te je važno izdvojiti službene statističke podatke od svih ostalih podataka kao pouzdan, kvalitetan, neovisan i objektivan izvor informacija. Sukladno tome, Republika Hrvatska smatra da je u tekstu prijedloga važno uključiti izričite reference na službene statističke podatke i tretirati ih kao poseban javni interes. Također, potrebno je jasnije definirati postupke koje tijelo javnog sektora, institucije, agencije ili tijela Unije moraju poduzeti kako bi se zadovoljila pretpostavka da se podaci zapravo ne mogu dobiti alternativnim sredstvima i da postoji iznimna potreba za upotrebom podataka. Imajući u vidu da se radi novom, sveobuhvatnom pravnom aktu, a koji do sada nije reguliran posebnim zakonom, bit će potrebno donijeti i određeni provedbeni propis, koji bi, između ostalog, definirao i nadležna tijela za provedbu. U ovoj fazi rasprave još nisu poznate financijske obveze, no države članice mogu osnovati jedno ili više novih tijela kao odgovorne za primjenu i provedbu ove uredbe ili se osloniti na postojeća tijela.

U raspravi je podržan Prijedlog uredbe, ali iznesena je sumnja u to da li će se ona moći provesti. Odgovoreno je se ovdje radi o korištenju podataka kojima raspolažu privatna poduzeća, ali ne o podacima koji se tiču njihovog poslovnog procesa, odnosno ovim se prijedlogom osigurava poštovanje poslovnih tajni.

Nakon provedene rasprave, Odbor je većinom glasova (s pet glasova "ZA" i 3 "SUZDRŽANA" glasa), sukladno članku 154. stavku 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, utvrdio sljedeće

MIŠLJENJE

Podržava se Stajalište Republike Hrvatske o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o usklađenim pravilima za pravedan pristup podacima i njihovu uporabu (Akt o podacima) COM (2022) 68.

PREDSJEDNIK ODBORA

Josip Borić